

פרק ג'

נפילת אפים

א. כחה של נפילת אפים

אוצר החכמה

יב.

אוצר החכמה

אמא-שלום, אחות רבן גמליאל הנשיא, היתה אשתו של רבי אליעזר בן הורקנוס. מהיום שבו נידו חכמי ישראל את רבי אליעזר בעלה (עי' בגמ' ב"מ נט:). היא נהגה לשמור עליו שלא יפול על אפיו. היא ידעה את כחה של נפילת אפים וחששה שצרגע שיפול רבי אליעזר על פניו ויתרגש בחפילתו, יענש אחיה רבן גמליאל, שהרשה לנדות את גיסו.

אוצר החכמה

ביום אחד טעמה האשה, נחשזה את ערב ראש חודש לראש חודש שבו אין אומרים תחנון. ויש אומרים, שעני שדפק צדלת הוא שהסית את דעמה. מכל מקום, הדבר שממנו חששה האשה קרה, ולחרדמה מנאה האשה את בעלה נופל על אפיו. קום בעלי, נעקה האשה בהתרגשות, כבר הרגת את אחי. ואכן כך היה, לאחר זמן קצר שמעו מצית רבן גמליאל קול שופר שהכריז על פטירתו של רבן גמליאל.

בבא מציעא נ"ט:

יג.

אוצר החכמה

הרב מורינו ר' נחמן קאסווער ז"ל היה מתנגד להצטל שם טוב (והבעש"ט היה מנשמת דהע"ה והרב מוהר"ן מנשמת שאול המלך ע"ה גלל בן היה עוין את דוד כל הימים). פעם אחת אמר הצעש"ט, הרב מוהר"ן רודף אחרי להמיתני (כידוע שיש כוונה בנפילת אפים להרוג השונא), אבל לא ישיגני בעו"ה. שבחי בעל שם טוב, עמ' 62, לאדו' תרפ"ז

ב. נפילת אפים בכוונה

יד.

שמעתי סיפור מעשה שהיה אלל הרה"ק מוהר"י מצעלזא ז"ל, וגופא דעובדא הכי הווא.

יהודי אחד היה לו בית מרזח (קרעטשמע בלע"ז) ואליו באו, כרגיל, הגויים שגרו בסביבה ועוצרי אורח לשמות משקה וכדומה. פעם אירע שגוי אחד השתכר מאוד ונפל ארצה ומת שם במקום. היהודי הנ"ל נזהל מאוד ופחד עד מאוד פן יחשדוהו שהוא הרג את הגוי, ומורא עלה על ראשו

היה צא עליו אלמלא הנס הגדול הזה שקרה לו, והחליטו לנסוע בשנית להרה"ק מצעלזא, להודות לו ולספר לו על הנס הגדול שהיה לו.

¹²³⁴⁵⁶⁷אמרי

והיה זהו היהודי אלל הרה"ק מצעלזא, והודה לו על הישועה הפרטית הלזו, שאל היהודי את הרה"ק מצעלזא, אם חכן אמירת תחנון היא כ"כ ספונה וחשובה, א"כ למה צאמת החסידים מזוללים כ"כ צאמירת תחנון, וע"י כל טעדיקי מדלגים הם על אמירת תחנון. ויען לו הרה"ק מצעלזא בצדיחותא: מה אתה רוצה, שכל הגוים יקומו למחיה [וואס ווילקטו, אז אלע גוים זאללין לעצעדיג ווערין].

שמעתי

מאמת המלכות, צחילה לא ידע לשית עצות צנפשו איך ינצל מאסון זה, והנה עלה רעיון בלבו להשיט לערו צאזני הרה"ק מצעלזא. חיכך ומיד סגר הדלת אחרינו והשאיר את הגוי מוטל על הרצפה ונסע צמהירות להרה"ק מצעלזא. כשהגיע למחוז חפזו ונכנס החדרה, פרץ בצכי גדול וסיפר את כל אשר קרהו וציקש צחטנוים שיפעל לישועתו להנצל מעלילה והלשנה עליו ועל משפחתו.

¹²³⁴⁵⁶⁷אמרי

הרה"ק מצעלזא הרגיעו ואמר לו שיעט חזרה לביתו, ולמחרת צתפילת שחרית יאמר בכוונה גדולה נפילת אפים ותחנון, והשי"ת יעזור לו. החסיד הנ"ל שמע לקול רבו בלא מהיות ומקירות ושצ לביתו.

ויהי ממחרת צעת אמירת תחנון שפך את מר לבו בקול חוצב להבות אש ואמר נפ"א צדמעות שליט וכו', מחוך אמונה כנה צצרכתו של אוחו נדיק שישועתו קרובה לבוא ע"י אמירת תחנון בכוונה.

אחר התפילה שצ היהודי למנותו, ויהי כאשר פתח את הדלת קס הגוי המת על רגליו וינס וינא החוצה וירץ עד לביתו. ויהי כאשר אך דרכו רגליו על המפתן, כרע נפל ושכצ מת צמקוס ההוא.

היהודי הנ"ל שמח שמחה גדולה שהקצ"ה הצילו מהאסון הגדול שפקדו ועזר לו להחלץ מהגורל המר שח"ו

ג. נפילת אפים באימה ובזיע

.10

כל גופו [של הג"ר משולם איגרא ז"ל] הזדעזע צאימה צשעה שאמר איזה צרכה, וצמיוחד צשעת נפילת אפים.

מאורי גליציה, חלק ראשון, עמ' 90,

להרב מאיר וונדר הי"ו, ירושלים תשל"ח

ד. תחנון בדמעות ובזיע

.11

סיפר החסיד ר' משה ויזלמן [ז"ל], שראה פעם את ה"צמח נדיק" [מויז'ניץ ז"ל] צתפילת תחנון צאחד מימי החול